

מתלוננות, הגישו תביעות כספיות

מיה צחור 04 ביולי 2007

כאשר מתלוננת באה אלי עם סיפור של הטרדה מינית ואני פורשת בפניה את האפשרויות - להתלונן במשטרה, להגיש תלונה נגד המעביד או להגיש תביעה כספית - על פי רוב היא עונה מיד: כן, אבל לו יש סוללה של עורכי דין. מה כבר סוללה יכולה לעשות, אני אומרת לה, כאשר לך יש קיים טוב? לך יש את החוק.

ושלא נטעה. בדרך כלל הטרדה מינית אינה "אונס וגמרנו", או הצעה-סירוב-פיטורים. בדרך כלל אלה מקרים מורכבים וסבוכים, ובמיוחד כשהם מתרחשים במקומות עבודה. הקושי מתעורר כאשר באים לתרגם סיפור של הטרדה לשפה המשפטית הפשוטה - היתה הטרדה או לא, הסכמת או לא, סבלת או נהנית, ואם סבלת מה זה מכתב האהבה הזה, ומה פתאום שי לחג או ליום הולדת. מערכות יחסים כאלה הן טעונות, סבוכות, כמעט חולניות. המאפיין הבולט בהן הוא דמות סמכותית, רבת עוצמה וכוח, ומתלוננת שהיא נחותה ממנו מבחינת הדרגה, התפקיד, הדימוי העצמי, תפישתה את עולם הסמכות.

עכשיו צריך להחליט מה עושים עם הסיפור המורכב והטעון הזה - האם ללכת למשטרה או לתביעה כספית. בדרך כלל אני מיעצת לנשים לא להתלונן במשטרה. אני חושבת שתביעה כספית היא האופציה הטובה ביותר העומדת לרשות מתלוננות. האירועים סביב פרשת קצב בימים האחרונים מחזקים את דעתי. בתביעה כספית, לעומת הליך פלילי, העימות הוא בין המתלוננת לבין המעביד, או מקום העבודה. מידת השליטה של המתלוננת בתהליך - על איזה סכום להגיש תביעה, האם להתפשר לפני התביעה, האם ללכת לגישור, האם לקבל את הצעת בית המשפט או ללכת לפסק דין סופי - גדולה בהרבה מאשר בהליך המנוהל בידי המשטרה.

נכון שעל פי רוב תביעות אינן מסתיימות בכסף רב, מה גם שסכום התביעה המקסימלי בבית הדין לעבודה, ללא הוכחת נזק, הוא 50 אלף שקל. נכון גם שיש סיכוי להפסיד בתביעה. אבל התהליך עצמו הוא תהליך מעצים, מתקן, מחזק. לפעמים מתלוננות אומרות לי שעצם העובדה שהבוס הכל-יכול שלהן נאלץ לבוא איתן לבית משפט או לנהל איתן משא ומתן נוטעת בהן כוח, כמו ריפוי -

למרות שהסכומים אינם גבוהים, ולמרות שבפשרה יש תחושה מסוימת של תסכול.

האופציה הכספית, על כל תלאותיה, עדיפה בעיני עשרת מונים על פני הליך פלילי שבו המתלוננת מוסרת לגוף שלישי את השליטה בתהליך ונשארת למעשה בחוץ. המשטרה הרי יכולה כבר בהתחלה לסגור את התיק מחוסר ראיות או מחוסר אשמה. שלא לדבר על החקירות המתישות והעימותים עם הממונה. אני מתארת לי שהחוויה שעוברות המתלוננות בפרשת קצב, שבה חבורת גברים מחליפה טיוטות ומסכמת עסקה, כשהן עצמן בחוץ, לא תעודד נשים, בלשון המעטה, להגיש תלונות. לכל אלה אני מזכירה שישנה האופציה הכספית. אז נניח שלאותו איש בעל כוח, השפעה וסמכות יש גם סוללה. אז מה?

הכותבת היא מומחית בדיני עבודה